

NORCONSULT AS
Postboks 514
6803 FØRDE

Dato	18.08.2022
Vår referanse	2022/61637-8
Dykkar referanse	
Sakshandsamar	Arvid Hauge
E-post	Arvid.Hauge@vlfk.no
Telefon	

Fråsegn til oppstartsmelding og planprogram for reguleringsplan for gnr. 160 og 161, næringsområde N 18 Øksnesmarka, planID 2021003, Austrheim kommune

Vi viser til brev datert 03.06.22 om oppstart av arbeid med detaljregulering for gnr. 160 og 161, næringsområdet N 18 Øksnesmarka, planID 2021003, Austrheim kommune, med planprogram. Hovudføremålet med reguleringa er å regulera til næringsføremål for å leggje rammar for seinare tiltak knytt til utvikling av arbeidsplassar og nye næringar knytt til det grønne skiftet. Føremålet er dels i samsvar med og dels i strid med kommuneplan der området er sett av til næring og industri med krav om detaljregulering og konsekvensutgreiing, hamn og LNF-område. Kommunen har vurdert at planen utløyser krav om konsekvensutgreiing.

Vurdering og innspel

Vestland fylkeskommune vurderer planprogrammet/oppstartsmeldinga ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar. For kommunar i gamle Sogn og Fjordane og Hordaland gjeld dei vedtekne regionale planane innanfor dei tidlegare fylkesgrensene fram til desse vert avløyst av nye planar i Vestland.

Planfaglege innspel

Føremålet med krav om konsekvensutgreiingar er å klargjere verknadene av planar og tiltak som kan få vesentlege verknader for miljø og samfunn. Det er viktig at alle aktuelle tilhøve vert vurdert opp mot dette. Fylkeskommunen er positive til at det skal utarbeidast ROS-analyse og konsekvensvurdering i samband med planlegginga, og vi finn at forslag til tema som vil handsamast i konsekvensutgreiinga i hovudsak dekkjer dei tema som er naturleg å gjere greie for.

Føremålet med planen er i følgje planprogrammet mellom anna:

«Noverande framlegg er å nytte området til landbasert oppdrett eller andre former for tilknytte næringar innan havbruk, blågrøn profil, grøn industri avfall/slamhandsaming/biogass, forproduksjon, desaltingsanlegg.»

Det er nasjonalt viktige naturkvalitetar i og ved planområdet. Sterke interesser innan friluftsliv, strandsone og naturmangfald gir utfordringar for planarbeidet. Sidan planarbeidet ikkje spesifiserer ein konkret verksemd, er det vanskeleg å vurdere direkte konsekvensar av tiltak.

Konsekvensutgreiinga må difor vurdere både minimering av skadeverknader og om verknader på dei nasjonalt viktige naturkvalitetane i området er for store til at ein kan tillate næringsverksemd i området.

Ein må avklare kva type verksemd som kan tillatast etablerast i området. Planen må ikkje opne for tiltak som ikkje er utfyllande vurdert og verknadene tilstrekkeleg skildra i ROS-analyser og konsekvensutgreiing. Nasjonale og regionale føringar må leggjast til grunn for arbeidet.

Sjølv om nye næringar knytt til det grønne skiftet er ei prioritert satsing i Vestland fylkeskommune si utviklingsplan må og andre tilhøve og omsyn vurderast og vektast før ein kan tillate næringsverksemd i området.

Landskap og naturmangfald

All utbygging har verknad på landskapet. Planlegginga må difor sikre at terrenginngrep, byggjetiltak og infrastruktur innordnar seg dei fysiske omgjevnadene, for å redusere eventuelle negative verknader.

Naturverdiar og biologisk mangfald må omsynstakast og søkast bevarast i størst mogleg grad. Det er nasjonalt viktige naturkvalitetar i og ved planområdet. Dette gjeld mellom anna sårbare naturtypar som kystlynghei og kystnedbørsmyr. Det er vidare registrert leveområde for fleire sårbare sommarfuglartar – mellom anna den sterkt truga Bredbåndpraktvikler.

Ein må vurdere om det krevst nye registreringar for å kunne vurdere naturverdiane i området.

Drift og vedlikehald av kystlynghei må ikkje verte hindra av eventuelle tiltak.

Strandsone

Strandsone er ein avgrensa ressurs der det er viktig at omsynet til ålmenn tilgjenge vektleggast sterkt. Fylkeskommunen viser til det generelle byggeforbodet i 100-metersbeltet (jf. §1-8 i pbl) og at vernet om strandsone og verdiane i desse areala har fått skjerpa vern. Dette kjem fram av både plan og bygningslova §1-8 og dei nasjonale retningslinjene for forvaltning av strandsone. For oppdaterte føringar visar fylkeskommunen til nye SPR for strandsoneforvaltning, Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen - regjeringen.no

Vi viser vidare til digital rettleiar for planlegging i strandsone:

<https://storymaps.arcgis.com/stories/0e5bbcae4818457fb91e9d6e83651d29>

Denne er eit bidrag for å gjere det enklare i den kommunale planlegginga å komma statlege planretningslinjer og andre regionale og statlege føringar i møte.

Bygging og landskapsinngrep bør unngås på areal som har betydning for andre omsyn, for eksempel ferdsel, landskapstilpassing og friluftsliv.

Ved justeringar i arealbruk og vidare utvikling av planområdet forutsett fylkeskommunen at alle tilhøve i samband med marine tilhøve og påverknad av desse vert vurdert i planen.

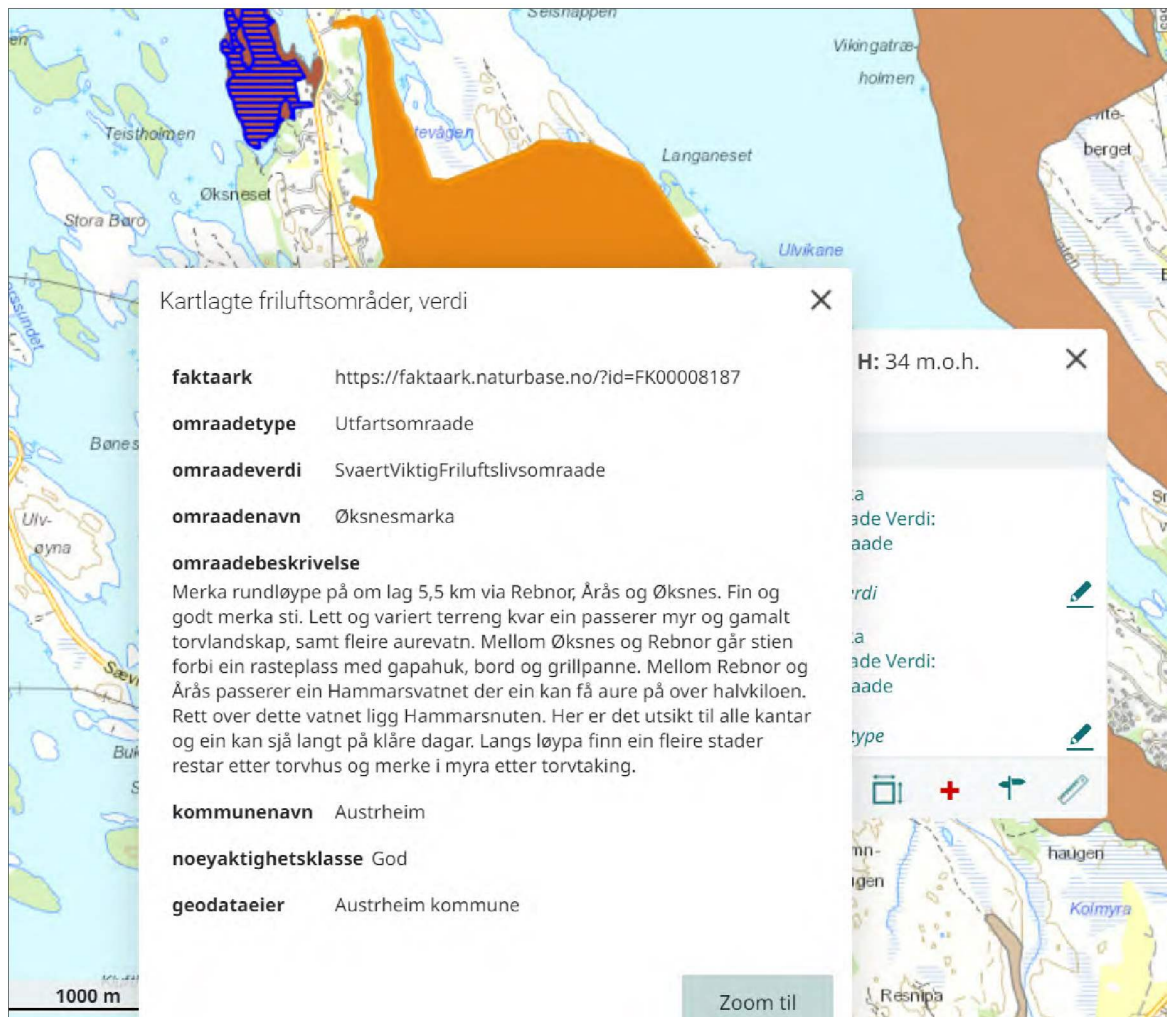
Hamn

Det planleggast utvikling av hamn, dels ved utsprenging og bygging av molo («lagune»). Verknader av ei eventuell utsprenging på greiast ut. Verknad på fiskeri og marint mangfald må avklarast. Konsekvensar ved akvakultur må og greiast ut.

Friluftsliv

Området har gode kvalitetar for friluftsliv. Ein må søke å verne om kvalitetar som tilfører området gode eigenskapar for friluftsbuk og opplevingar.

Vestland fylkeskommune anbefalar å nytta seg av fylkesatlas, <http://fylkesatlas.no>, som gir informasjon om kartlagde og verdsette friluftsområde i fylket – sjå illustrasjon under:

Eksempel frå fylkesatlas med tekst/vurdering av arealet som går inn i planområdet.

Auka tilgjenge for friluftsliv vil leggje tilhøva betra til rette for turmoglegheiter og vera med på å freista folk til å nytta området for rekreasjon og tur. Dette er positivt i høve til fylkeskommunens folkehelsemål. Ein må vurdere eventuelle eksisterande turløyper, og korleis desse kan takast vare på.

Klima

Havnivåstiging / Strandsone

Ved all utbygging nær sjølina er det viktig å gjere vurderingar knytt til framtidas klima, og forventa endringar på stormflo og havnivåstiging. Fylkeskommunen viser til **klimaplan for Hordaland** (<https://www.vestlandfylke.no/globalassets/planlegging/regionale-planer/klimaplan-for-hordaland-2014-2030.pdf>) for ytterlegare informasjon og råd for planlegging til eit endra klima.

Overvasshandtering:

Endringar i klima med meir totalt nedbør og meir intenst nedbør vil auke utfordringar med handtering av overvatn. I større utbyggingsområde vil naturlege avrenningsvegar og vegetasjonsmessege fordrøyningar endrast eller fjernast, noko som kan ha stor effekt på overvassituasjonen. Det er difor svært viktig at det allereie frå tidleg planlegging rettast eit særleg fokus på korleis overvatn skal handterast i planområdet.

Massehandtering

Plan for massehandtering må utarbeidast i tråd med gjeldande forskrifter og føringar. Dette inneberer mellom anna handtering av overskotsmassar, gjenvinning, utfylling og deponi. Massehandtering skal vere berekraftig.

Kulturminne

Dokumentasjon av kulturminne og kulturmiljø skal gjerast på eit tidleg stadium i all arealplanlegging. Dette inneber at kulturminne og kulturmiljø vert omtalte, verneverdiane vurderte

og teke omsyn til i det vidare planarbeidet. Verknader planen får for kulturminneverdiane i området skal utgreiast i planprosessen.

I Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, berekraft og mangfald, Stortingsmelding 16, (2019- 2020), vert kulturmiljø vektlagt som ein del av berekraftig by- og stadutvikling. Den fastset nye nasjonale mål og ny kulturmiljøpolitikk, der kulturmiljøomgrepet understrekar heilskap og samanheng framfor enkeltobjekt. Med bakgrunn i denne stortingsmeldinga er det naturleg å sjå det aktuelle planområdet i samanheng med omgjevnadene rundt. I tillegg til fornminne, marine kulturminne og bygningar/bygningsmiljø, er det viktig å få kartlagt og utgreidd til dømes tekniske kulturminne, steingardar, gamle ferdselsårer, utmarksminne, og andre kulturlandskapstrekk.

Dersom planforslaget er i konflikt med nasjonale og vesentlege regionale kulturminneverdiar kan Vestland fylkeskommune fremje motsegn til planen ved offentleg ettersyn. Vi gjer merksam på at det vil vere ein fordel for tiltakshavar å klarleggje spørsmål omkring kulturminneverdiar i området på eit tidleg tidspunkt i planprosessen og vi rår tiltakshavar til å gå i dialog med regionalt kulturminnemynde for å finne gode løysingar før planen vert lagt ut på høyring.

Kulturminne og kulturmiljø er ein ikkje-fornybar ressurs som skal vernast i ein heilskapleg miljø- og ressursforvaltning. Både som vitskapleg kjeldemateriale og synlege element i omgjevnadane, skal desse ressursane gje varig grunnlag for nolevande og framtidige generasjonar sin kunnskap om kulturarv, sjølvforståing og identitet. Knytt til lokal samfunnsutvikling er kulturminne og kulturmiljø kjelde til trivsel, oppleving og verdiskaping. Austrheim kommune har lagt ned mykje godt arbeid med sin kulturminneplan/kulturmiljøplan som ikkje er ferdigstilt. Kulturmiljøplanen er eit viktig plandokument som er med å gi kommunen god oversikt over kulturminne og kulturmiljø.

Planområdet er særleg rik på kulturminne, kulturmiljø og landskap. Når det gjeld viktige og heilt sentrale dokument, vil vi vise til Riksantikvaren sin klimastrategi for kulturmiljøforvaltninga 2021-2030. Når det gjeld konsekvensutgreiing må freda kulturminne og kulturminne frå nyare tid skildrast, og konfliktgraden mellom utbygging/tiltak på land og i sjø og kulturminne bli avklart (jf. Riksantikvaren sin rettleiar for konsekvensutgreiing: <https://www.riksantikvaren.no/nyveilederkonsekvensutredninger-av-klima-og-miljo>).

Varsel om kulturhistorisk synfaring

Vi har i dag ikkje kjennskap til automatisk freda kulturminne i planområdet. Ut frå potensiale for nye funn frå steinalder i planområdet, må vi gjennomføre ei synfaring før vi kan gje fråsegn til planen. Vi gjer merksam på at det vil vere ein fordel for tiltakshavar å klarleggje spørsmål omkring kulturminneverdiar i området på eit tidleg tidspunkt i planprosessen.

Ved synfaringa vil ein vurdere om tiltaket kan kome i konflikt med hittil ikkje registrerte automatisk freda kulturminne, og ta stilling til om det er naudsynt med ei arkeologisk registrering for å få oppfylt undersøkingsplikta etter § 9 i kulturminnelova. Synfaringa av planområdet vil bli gjort så raskt som råd.

Saka har vore til vurdering ved Bergens Sjøfartsmuseum.

Museet kjenner ikkje til kulturminne ved Øksnesmarka i Austrheim kommune som kan bli direkte råka av det omsøkte tiltaket. Me har heller ingen indikasjonar på at området har vore nytta som ankringsstad eller hamn i eldre tid.

Museet har derfor ingen merknader til den planlagde reguleringa.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.

Samferdsel, infrastruktur og veg

Fylkesveg 568 Sævrøyvegen er ein smal einfelts veg med møteplassar. Den manglar tilbod til mjuke trafikantar. Veggen ligg innanfor haldningsklasse 3 og har ein viktig lokalvegfunksjon. Fartsgrensa er 80 km/t og ÅDT på strekninga er 650. Veggen har med andre ord ein relativt låg

trafikkmengd, men fartsgrensa er høg. Det er derfor ikkje uproblematisk for trafikktryggleiken med eit næringsområde som krev tilkomst for store køyretøy på denne strekninga. Mengda på trafikken og storleiken på køyretøya vil ha betydning for ROS-vurderinga av tema trafikktryggleik. Dette igjen vil avgjere om vi kan vere positive til tiltaket.

Avdeling for infrastruktur og veg bed generelt om at følgjande tema blir tekne omsyn til i reguleringsprosessen:

- Plassering og utforming av naudsynte tiltak knytt til fylkesveg (kryss, avkøyrslar, busslommer, tilbod til mjuke trafikantar m.m.)
- Tilhøva for mjuke trafikantar mellom varsla planområde og nærliggjande målpunkt (t.d. busshaldeplassar, skule m.m.)
- Byggegrenser til fylkesveg
- Tiltaket sine konsekvensar for vegtrafikken i bygge- og anleggsfasen, med særleg fokus på mjuke trafikantar
- Vegtrafikkstøy
- Tekniske vegteikningar i samsvar med Statens vegvesen sine handbøker skal føreligge før planen vert sendt på høyring. Det gjeld for tilknytingspunktet mot fylkesvegen.

Meir informasjon

Meir informasjon om plantema, rettleiarar og statistikk/kart kan ein finne på nettsidene våre <https://www.vestlandfylke.no/planlegging/kommunal-planrettleiing/>.

Oppsummering

Vestland fylkeskommune ber om at planarbeidet legg særleg vekt på landskap og naturmangfald, strandsone, friluftsliv, klima, kulturminne, infrastruktur og veg.

Ein må avklare kva type verksemd som kan tillatast etablerast i området. Planen må ikkje opne for tiltak som ikkje er utfyllande vurdert og verknadene tilstrekkeleg skildra i ROS-analyser og konsekvensutgreiing. Nasjonale og regionale føringar må leggjast til grunn for arbeidet.

Vi står til disposisjon viss ein skulle ha spørsmål rundt regionale plantema og vidare planprosess.

Med helsing

Eva Katrine Ritland Taule
fagleiar
SUD – Plan, klima og folkehelse

Arvid Hauge
rådgjevar
SUD - Plan, klima og folkehelse

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift

Sakshandsamarar:

Arvid Hauge, avdeling for PKF - plan, klima og folkehelse
Gunnbjørg Austrheim og Sigrun Wølstaad, avdeling for KII - kulturarv
Hege Løtveit, avdeling for INV – forvaltning og utgreiing

Kopi til:

Austrheim kommune

Statsforvaltaren i Vestland

Statens vegvesen

Sætremarka 2

Statens hus - Njøsavegen 2

Postboks 1010 Nordre Ål